

Мистецька освітня галузь

Типова освітня програма: освітні компоненти, можливості, очікувані результати

19 лютого 2021 року Міністерство освіти і науки України затвердило [Типову освітню програму для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти](#). Це важливий етап у продовженні реформи Нової української школи.

Заклади освіти отримують можливість самостійно визначати кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі в межах заданого базовим навчальним планом діапазону та перерозподіляти навчальні години між галузями на опанування навчальних предметів та інтегрованих курсів й враховувати особливості організації освітнього процесу та освітні потреби учнів.

Застосування саме такого підходу до розроблення типової освітньої програми гарантує школам [посилення автономії, можливість максимального врахування місцевого контексту і, як наслідок, – підвищення якості освіти](#).

Під час розроблення типової освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової та кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Освітні галузі представлені через «ядро змісту», яке окреслює коло обов'язкових для засвоєння понять і може бути розширене на рівні модельних навчальних програм. Модельні навчальні програми можуть бути розроблені для всього рівня базової середньої освіти (5-9 класи) або окремо для кожного циклу: **адаптаційного циклу** (5-6 класи) та **циклу базового предметного навчання** (7-9 класи). Поданий у додатку 5 перелік модельних навчальних програм є базовим і може бути доповнений іншими модельними навчальними програмами, які отримують гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», шляхом внесення змін до цієї Типової освітньої програми в установленому порядку.

Дерябіна Світлана Василівна, старший викладач

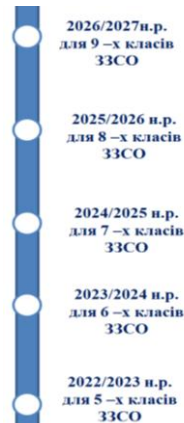
кафедри методики викладання і змісту освіти

КЗВО «Одеська академія неперервної освіти одеської

обласної ради», тренер НУШ

Довідково

Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти вводиться в дію поетапно за навчальними роками

Типова освітня програма застосовується для:

- закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою;
- закладів загальної середньої освіти, у яких є класи (групи) з навчанням мовою корінного народу або національної меншини поряд з державною мовою;
- закладів загальної середньої освіти, у яких є класи (групи) з навчанням українською мовою та вивченням мови корінного народу або національної меншини.

Типова освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання.

Типова освітня програма включає:

- варіанти типових навчальних планів;
- перелік модельних навчальних програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу Нової української школи

Державний стандарт є основою для розроблення типових освітніх програм, а також інших освітніх програм згідно з вимогами, передбаченими статтею 11 Закону України “Про повну загальну середню освіту”.

Програми й підручники побудовані на спільних засадах, які реалізують вимоги Державного стандарту базової освіти й спрямовані на цілісне формування ключових компетентностей й наскрізних умінь учнів.

Метою мистецької освітньої галузі, сформульованою в Державному стандарті, є *«цілісний розвиток успішної особистості учня в процесі освоєння мистецьких надбань людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації; формування компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження; розкриття креативного потенціалу, залучення до культурних процесів в Україні»*.

Досягнення мети мистецької освітньої галузі базується на спільних для всіх освітніх галузей ціннісних орієнтирах (пункт 4 Державного стандарту), якими особистість учня/учениці визнається як найвища цінність.

Мистецтво і його пізнання особистістю сприяє формуванню у неї ключових компетентностей через реалізацію компетентнісного потенціалу мистецької освітньої галузі, що виявляє себе у сформованих наскрізних та предметних умінях і ставленнях (Додаток 19. до Державного стандарту базової середньої освіти). Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з мистецької освітньої галузі (Додаток 20 До Державного стандарту базової середньої освіти).

Стрижневою для мистецької освітньої галузі є **культурна компетентність**, яка пронизує та інтегрує зміст інших ключових компетентностей і провідним засобом формування якої є мистецтво.

- Вільне володіння державною мовою
- Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами
- Математична компетентність
- Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій
- Інноваційність
- Екологічна компетентність
- Інформаційно-комунікаційна компетентність
- Навчання впродовж життя
- Громадянські та соціальні компетентності
- Культурна компетентність
- Підприємливість і фінансова грамотність

Групи результатів навчання

- пізнає різні види мистецтва, інтерпретує художні образи, набуває досвіду емоційних переживань, розвиває ціннісне ставлення до мистецтва;
- формує художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва;
- пізнає себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами, розвиває емоційний інтелект;
- використовує інформаційне середовище у власній творчості і художній комунікації.

Мистецька грамотність:

- ✓ художня творчість;
- ✓ творчі мистецтва;
- ✓ художній образ як категорія мистецтва;
- ✓ види мистецтва;
- ✓ засоби виразності різних видів мистецтва; загально-мистецький словник (тема/сюжет, ритм, гармонія, композиція, контраст, форма тощо); жанри мистецтва;
- ✓ художні стилі і напрями; зміст і смисл у творі мистецтва; читання мистецького тексту;
- ✓ народне і професійне мистецтво;
- ✓ автентичність, стилізація;
- ✓ взаємодія/синтез мистецтв, дизайну; новітні технології в мистецтві;
- ✓ медіамистецтво; взаємозв'язок мистецтва і науки; культурне різноманіття.

03

01

02

Базові знання

Мистецька діяльність:

- ✓ художня ідея та її втілення; креативність;
- ✓ способи творення художніх образів у різних видах мистецтва; виконавство (хор, соло, ансамбль, гра на музичних інструментах, тавець;
- ✓ акторська майстерність тощо); творення візуальних/аудіовізуальних образів (малювання, ліплення, просторове проектування, декоративні техніки/художні ремесла, екранні образи тощо); мистецький проєкт; мистецька професія; мистецтво і технології (штучний інтелект, робототехніка тощо).

Мистецька комунікація:

- ✓ вплив мистецтва на особистість;
- ✓ діалог у мистецтві; емоційне і раціональне в мистецтві;
- ✓ форми зберігання мистецтва (усна традиція, запис художнього тексту (квітного, хореографічного, літературного тощо), екранізація, аудіо-, фото-, відеофіксація, музейний простір, колекціонування тощо);
- ✓ медіатекст; сучасні способи і засоби художньої комунікації; нові види ізування мистецьких творів (інтерактивність, музичність, масовість, гіпертекст тощо);
- ✓ сучасні комунікаційні та комунікативні технології; джерела інформації про мистецтво.

Мистецька освітня галузь

Моделльні та навчальні програми освітньої галузі: компетентнісний потенціал.

У 2022/2023 навчальному році освітня реформа «Нова українська школа» продовжує крокувати у базову школу. За новим Державним стандартом базової середньої освіти, [затвердженням постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898](#) та новими модельними навчальними програмами, що реалізують цей стандарт освіти, почнуть працювати **учні 5 класів** усіх закладів загальної середньої освіти України. Модельні навчальні програми розроблено на основі Державного стандарту базової середньої освіти. До кожної з [модельних навчальних програм](#), авторськими колективами та авторами створено підручники, зміст яких відповідає потребам сучасного учнівства.

Інтегрований курс «Мистецтво» вивчається за модельними навчальними програмами та за навчальними програмами, які вчителі можуть розробляти самостійно або об'єднавшись у професійні спільноти (при викладанні курсу двома спеціалістами).

Навчальна програма розробляється на основі модельної навчальної програми, але не копіює її. Вона визначає послідовність досягнення результатів навчання учнів з курсу, описує зміст та види навчальної діяльності учнів, орієнтовну кількість годин, необхідних на її впровадження та систему і критерії оцінювання предмета. Навчальна програма деталізує результати навчання – від очікуваних результатів за розділом та темою до очікуваних результатів кожного уроку.

Розроблена навчальна програма схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та синхронізується з освітньою програмою закладу освіти. Рекомендуємо для використання в роботі і ресурс [«Навчально-методична скарбниця. НУШ 5-6 класи» \(Мистецька освітня галузь - МІО\)](#), що містить модельні навчальні програми, підручники і посібники для 5 класу закладів загальної середньої освіти, що мають відповідні грифи Міністерства освіти і науки України.

Нормативна база

- [Наказ МОН від 14.06.2022 № 545 "Про затвердження переліку підручників для 5 класу закладів загальної середньої освіти, що можуть видаватися за кошти державного бюджету"](#)
- [Наказ МОН від 11.04.2022 № 324 "Про внесення змін у додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 липня 2021 року № 795"](#)
- [Наказ МОН від 10.08.2021 № 898 "Про внесення змін у додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 липня 2021 року № 795"](#)
- [Лист ІМЗО від 14.07.2021 № 22.1/10-1601 "Заклади загальної середньої освіти - учасники інноваційного освітнього проєкту"](#)
- [Лист ІМЗО від 14.07.2021 № 22.1/10-1602 "Потенційним авторам навчальних матеріалів, видавництвам"](#)
- [Наказ МОН від 12.07.2021 № 795 "Про надання грифа "Рекомендовано Міністерством освіти і науки України" модельним навчальним програмам для закладів загальної середньої освіти"](#)
- [Наказ МОН від 19.02.2021 № 235 "Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти"](#)

Модельна навчальна програма

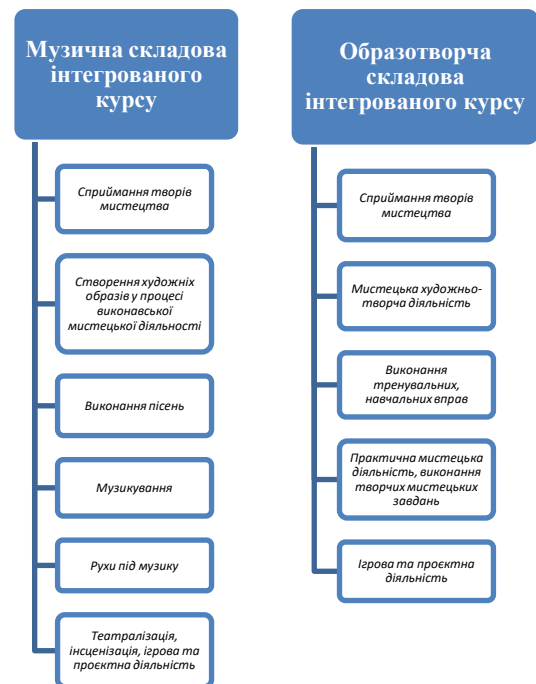
- документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством. (Пункт 5 Типова освітня програма).

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу Нової української школи

Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л. Г.). Метою програми є цілісний різнобічний розвиток успішної особистості учня у процесі формування мистецької грамотності опанування мистецьких надбань людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації в міжкультурному комунікаційному просторі; формування компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в сфері мистецької діяльності та комунікації; розкриття творчого потенціалу, залучення до культурних мистецьких подій та процесів в Україні.

Необхідною умовою реалізації модельної програми є дотримання інтегративного підходу в навчанні, який може розглядатися у декількох значеннях: (у вузькому) через узгодження програмового змісту в межах галузі між різними навчальними предметами (за умови автономного викладання «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво»), (у широкому) через узгодження предметів мистецької освітньої галузі зі змістом інших освітніх галузей (наприклад, сприймання музичного твору, мультфільму тощо на заняттях з вивчення мови), за умови дидактичної доцільності та коректності використання того чи іншого матеріалу.

Побудова модельної програми інтегрованого курсу «Мистецтво» передбачає навчання за навчальним предметом двічі на тиждень (2 години на тиждень), причому одна з них присвячується вивченню музичного мистецтва в інтеграції з іншими видами мистецтва, а друга — образотворчого мистецтва в інтеграції з іншими видами мистецтва. Освітній процес спрямовано на набуття комплексу ключових й предметних компетентностей у сфері музичного та образотворчого мистецтва. Результатом мистецької освіти школярів повинен стати комплекс сформованих ключових і предметних компетентностей, які проявляються через мистецьку грамотність, у мистецькій діяльності здобувачів освіти та здійсненні мистецької комунікації.

["Мистецтво" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти \(авт. Кондратова Л.Г., Федун С.І., Чорний О.В.\)](#)

Мистецька освітня галузь

Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л. М., Просіна О. В.).

Комплексна програма для адаптаційного циклу навчання, яка забезпечує наступність між початковою і базовою освітою, гнучкий перехід учнів від молодшого шкільного віку до підліткового, сенситивного для формування цінностей і пошуку життєвих сенсів, розвитку емоційного інтелекту і критичного мислення.

Програма реалізує визначені в Державному стандарті ціннісні орієнтири та ключові компетентності. Побудована на підґрунті компетентнісного, інтегративного, особистісно орієнтованого, діяльнісного та культурологічного підходів, які зумовлюють дидактично доцільне визначення змісту навчання мистецтва і широку палітру методичного інструментарію вчителя.

Програма містить результативні, змістові та процесуальні складники, які структуровано за трьома відповідними рубриками: «Очікувані результати навчання», «Пропонований зміст навчального предмета/інтегрованого курсу», «Види навчальної діяльності».

Особливості організації освітнього процесу. Кількість навчальних годин у програмі відповідає «рекомендованому» навчальному часу (2 год. на тиждень), визначеному [Типовою освітньою програмою \(затвердженою наказом МОН від 19.02.2021 р. No 235\)](#). Заклад освіти може змінювати кількість навчальних годин на вивчення інтегрованого курсу або окремих предметів у межах заданого діапазону навчального навантаження: «мінімального – 1 год.» та «максимального – 3 год.».

["Мистецтво" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти \(авт. Масол Л.М.\)](#)

["Мистецтво" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти \(авт. Гайдамака О.В., Лемешева Н.А.\)](#)

Принципи, на яких ґрунтується програма та визначаються дидактичні пріоритети:

- дитиноцентризму та індивідуалізації, врахування вікових особливостей і природних здібностей учнів;
- систематичності, неперервності, наступності між початковою і базовою освітою, адаптаційним і основним циклами навчання;
- глобальної освіти – поєднання глобального (загальнолюдського), національного (державного) та локального (етнокраєзнавчого) аспектів змісту освіти;
- дидактичної інтеграції на основі взаємодії мистецтв і методів компаративістики, спрямованих на поліхудожній розвиток учнів;
- континуальності – єдності навчання і виховання особистості, художнього і технічного, емоційного та раціонального, свідомого та інтуїтивного в процесі опанування мистецьких цінностей;
- варіативності змісту, засобів, методів і технологій навчання мистецтва;
- діалогічної суб'єкт-суб'єктної взаємодії, партнерства, емоційно-енергетичної насиченості навчання;
- пріоритету художньо-творчої самореалізації учнів, пошуку особистісних сенсів у навчанні мистецтва;
- стимулювання мистецької самоосвіти, єдності формальної, неформальної та інформальної освіти.

Додаток до інформаційно-методичного розробки
«Нова українська школа на засадах цінностей, інтуїції і форми» мистецтва, освітня галузь, 5 клас

Орієнтовна тематична структура програми (2 варіанти відповідно до рекомендованого навчального навантаження)

5 клас Мистецтво (2 год)

Тема року:

- Види і мова мистецтва
- Народне і професійне мистецтво
- Взаємодія і синтез мистецтв

6 клас

Тема року:

- Жанри мистецтва
- Образи людини в мистецьких жанрах

5 клас Музичне мистецтво (1 год)

Тема року:

- Види і мова музичного і сценічних мистецтв

Образотворче мистецтво (1 год)

Тема року:

- Види і мова візуальних мистецтв

6 клас Музичне мистецтво (1 год)

Тема року:

- Жанри музичного і сценічних мистецтв

Образотворче мистецтво (1 год)

Тема року:

- Жанри візуальних мистецтв

Додаток до інформаційно-методичного розробки
«Нова українська школа на засадах цінностей, інтуїції і форми» мистецтва, освітня галузь, 5 клас

["Мистецтво" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти \(авт. Аристова Л.С., Чен Н.В.\)](#)

["Мистецтво" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти \(авт. Рубля Т.С., Мед І.Л., Наземнова Т.О., Щеглова Т.Л.\)](#)

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу Нової української школи

Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Комаровська О. А., Лемешева Н. А.)

У Програмі висвітлено очікувані результати навчання, навчальний тематизм, види навчальної діяльності учнів/учениць. Очікувані результати навчання подані як конкретизація досягнень за групами умінь, специфічних для мистецької освітньої галузі, що зафіксовано в положеннях Державного стандарту.

Згідно з модельною навчальною програмою «Мистецтво. 5–6 класи», метою вивчення інтегрованого курсу є цілісний розвиток успішної особистості учня в процесі освоєння мистецьких надбань людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації; формування компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження; розкриття креативного потенціалу, залучення до культурних процесів в Україні.

Програмою окреслено види діяльності учнів/учениць, у процесі яких формуються визначені групи умінь і відповідно за якими виявляється досягнення очікуваних результатів навчання.

Види діяльності об'єднані в групи, пов'язані із сприйманням творів мистецтва і дієво-практичним опрацюванням мистецького матеріалу. Враховується, що інтерпретаційна/аналітична діяльність, яка суттєва для досягнення високих результатів навчання, є складником зазначених видів діяльності.

Навчальний матеріал у Програмі подається за єдиним для освітніх блоків тематизмом, групується за темами року (класами), розділами (охоплюють семестровий період навчання мистецтва), темами (дві теми в кожному розділі).

Тематичний розподіл навчального змісту

Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Комаровська О. А., Лемешева Н. А.)

5 клас

Тема року **Художні образи в моєму житті**

Розділ I. Мистецькі шедеври та їхні творці

Тема 1. Диво народження мистецтва

Тема 2. Художні образи мого дитинства

Розділ II. Особистість у мистецтві

Тема 3. Народна мудрість у мистецтві України і світу

Тема 4. Світ і людина в мистецтві

6 клас

Тема року **Всесвіт, утілений в художніх образах**

Розділ I. Мистецькі шедеври та їхні творці

Тема 1. Диво народження мистецтва

Тема 2. Художні образи мого дитинства

Розділ II. Особистість у мистецтві

Тема 3. Народна мудрість у мистецтві України і світу

Тема 4. Світ і людина в мистецтві

Мистецька освітня галузь

Додаток до інформаційно-методичного посібника
«Нова українська школа на засадах єдності цінностей, змісту і форми»: мистецька освітня галузь, 5 клас.

Програма базується на дотриманні принципів загальної мистецької освіти:

Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Комаровська О. А., Лемешева Н. А.)

Мистецька освітня галузь

- наступності основної мистецької освіти з іншими ланками освіти;
- перспективності навчання;
- невід'ємності навчального і світоглядно-виховного спрямування;
- пріоритетності ціннісного становлення особистості на підґрунті взаємозв'язку загальнолюдських, національних і особистісних векторів і смислів мистецтва;
- інтегрального поліхудожнього розвитку особистості; навчання через мистецтво;
- виявлення творчої свободи суб'єктів мистецької освіти; можливості для вчителя гнучкої адаптації до індивідуальних особливостей і потреб учнів/учениць;
- спрямованості на виховання пошани до національних культурних надбань невід'ємно від здатності існування в полікультурному світі на засадах діалогу.

Додаток до інформаційно-методичного посібника
«Нова українська школа на засадах єдності цінностей, змісту і форми»: мистецька освітня галузь, 5 клас.

Мистецька освітня галузь

Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Івасюк О. М., Комаровська О. А., Кізілова Г. О., Лемешева Н. А., Лобова О. В., Назар Л. Й., Чужина І. Ю, Шулько О. А.). Програма ґрунтується на визначених Державним стандартом ціннісних орієнтирах та охоплює формування наскрізних в усіх ключових компетентностях умінь.

Програма передбачає використання різних навчальних і навчально-методичних матеріалів: підручників, посібників, а також методичного забезпечення, розробленого вчителем самостійно. У програмі не представлено перелік обов'язкових творів для вивчення.

Музична та художня творчість і комунікація є основними видами діяльності. Перевага надається інтерактивним, дослідницьким, проєктним видам діяльності.

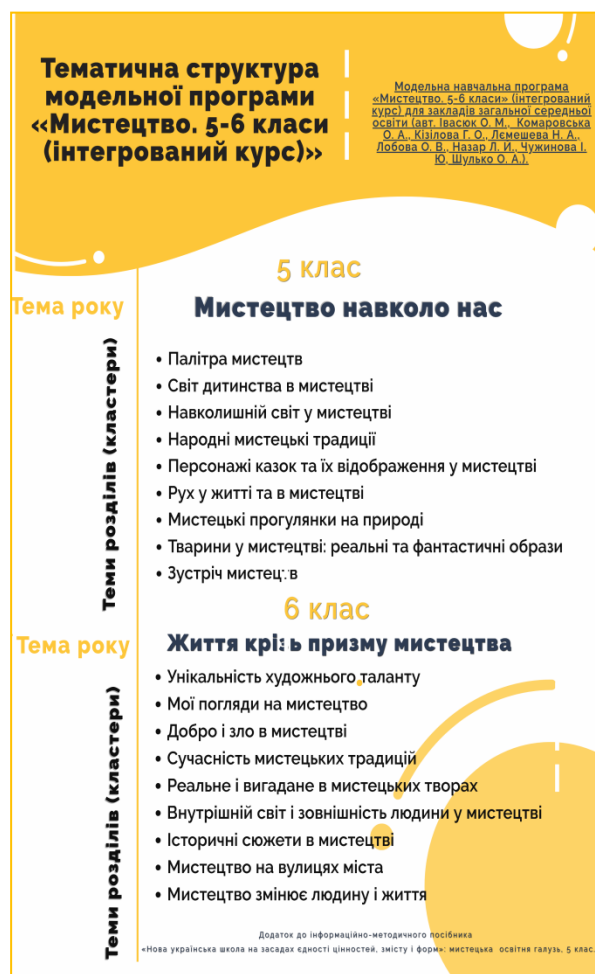
Зазначені види спонукають учнів до глибоких роздумів над художнім процесом у цілому та взаємозв'язком художніх дисциплін. Рефлексії є найвищим ступенем пізнавальної активності.

Вивчення окремих тем може бути реалізовано як у межах класно-урочної системи, так і з використанням інших форм освітньої діяльності (навчальні екскурсії, відвідування мистецьких заходів, проєкти тощо), а також в умовах дистанційного та змішаного навчання (за наявності відповідного методичного забезпечення).

Мета інтегрованого курсу «Мистецтво» реалізується в таких завданнях:

- збагачення духовного світу й виховання цінностей учнів у процесі освоєння мистецьких надбань людства;
- виховання пошани до культурних надбань духовної і матеріальної спадщини;
- розвиток загальних і спеціальних мистецьких здібностей, художньо-образного мислення й художніх інтересів;

- сприяння творчому самовияву та розвитку індивідуального стилю учня / учениці через мистецтво;
- поглиблення знань про види мистецтва, особливості їхньої художньо-образної мови; формування передбачених Державним стандартом базової середньої освіти мистецьких умінь і ставлень;
- розвиток умінь сприймати мистецтво в соціальному та культурному контексті;
- навчитися застосовувати мистецтво для саморефлексій та самопізнання.

["Мистецтво" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти \(авт Кізілова Г.О., Гринишина Л.М.\)](#)

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу Нової української школи

Модельна навчальна програма «Музичне мистецтво. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ержейбет Фрінг, Діана Антал, Людвіг Гейдер, Юліанна Кіш, Лілія Корнейчук, Єлизавета Ференц). Програма конкретизує музично-освітні завдання, розподіляє художньо-педагогічний матеріал, враховує національні музично-педагогічні традиції регіону та сучасні тенденції розвитку вітчизняної та світової музичної культури.

Програма реалізує мистецьку освітню галузь Державного стандарту і включає такі основні змістові блоки:

- художньо-естетичне сприймання музики українських і зарубіжних композиторів (зокрема й угорських) різних видів і жанрів (народної і професійної);
- хорової, симфонічної, вокальної, інструментальної, вокально-інструментальної тощо) та інтерпретація інтонаційно-образного змісту прослуханих творів, естетичне оцінювання;
- набуття вокально-хорових навичок у процесі виконання пісень (народних і композиторських);
- елементи імпровізації,
- музичної виконавської діяльності;
- практичне засвоєння основних музичних понять та музичної термінології, розуміння особливостей музичної мови;
- опанування музики, її образної мови та загальних закономірностей художнього відображення дійсності та внутрішнього світу людини у мистецтві.

В основу програми покладено провідні положення сучасної музичної педагогіки, а саме: визначення мети загальної музичної освіти у широкому культурологічному контексті; підхід до сприймання музики як основи загальної музичної освіти; ставлення до музичного мистецтва як джерела і предмета духовного спілкування. Програмою передбачено неперервність і наступність завдань. У її змісті інтегруються музична та мистецько-синтетична змістові лінії.

Основні принципи програми «Мистецтво»

Модельна навчальна програма «Музичне мистецтво. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ержейбет Фрінг, Діана Антал, Людвіг Гейдер, Юліанна Кіш, Лілія Корнейчук, Єлизавета Ференц).

Мистецька освітня галузь

- системність, наступність, лінійність, інтегративність у побудові
- змісту. Змістові лінії музичного мистецтва реалізуються
- систематично й послідовно, по одній висхідній лінії, з поступовим ускладненням від класу до класу;
- компетентнісний підхід, спрямованість курсу на формування в
- учнів ключових, предметних і міжпредметних компетентностей;
- органічний зв'язок універсального (загальнолюдського, полікультурного), національного (державного) і регіонального
- (етнолокального, краєзнавчого) компонентів мистецької освіти;
- єдність навчання, виховання й розвитку учнів засобами мистецтва; зв'язок навчальної діяльності та позаурочної естетико-виховної роботи;
- цілісність мистецьких знань та уявлень, емоційно-ціннісного
- ставлення, умінь і творчості;
- діалогічність; варіативність форм, методів, технологій

Додаток до інформаційно-методичного посібника «Нова українська школа на засадах єдності цінностей, змісту і форми» мистецька освітня галузь, 5 клас.

Тематична структура програми

Модельна навчальна програма «Музичне мистецтво. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ержейбет Фрінг, Діана Антал, Людвіг Гейдер, Юліанна Кіш, Лілія Корнейчук, Єлизавета Ференц).

Мистецька освітня галузь

Тематика	Кількість годин
5 клас – 35 годин (3 години резервний час)	
I. Народне мистецтво Музика стародавніх епох та середньовіччя	15 г.
II. Музика епохи Відродження та барокко	17 г.
6 клас – 35 годин (3 години резервний час)	
I. Музика епохи класицизму	15 г.
II. Музика епохи романтизму Композитори та жанри романтизму	17 г.
7 клас – 35 годин (3 години резервний час)	
I. Музичне мистецтво XX Століття	15 г.
II. Сучасне музичне мистецтво	17 г.

Додаток до інформаційно-методичного посібника «Нова українська школа на засадах єдності цінностей, змісту і форми» мистецька освітня галузь, 5 клас.

Мистецька освітня галузь

Міжгалузеві інтегровані курси

Модельна навчальна програма «Драматургія і театр. 5-6 класи» (міжгалузевий інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (Старагіна І. П., Чужинова І. Ю., Івасюк О. М.).

Модельна навчальна програма відображає засадничі ідеї Державного стандарту базової середньої освіти, ідеї концепції «Нова українська школа» та реалізує вимоги до обов'язкових результатів навчання з певних груп загальних результатів мовно-літературної та мистецької галузей.

Програма реалізує компетентнісний, особистісно орієнтований, діяльнісний підходи і ґрунтується на наступних принципах: дитиноцентризм, принцип свідомості й активності учнів у навчанні, принцип науковості, принцип системності та наступності, принцип систематичності та послідовності, принцип доступності, принцип зв'язку навчання з життям, принцип індивідуального підходу, принцип емоційності навчання, україноцентризм.

Запропонований у програмі зміст враховує наступність з початковою освітою в задоволенні потреб учнів в індивідуальному самовияві та творчій взаємодії з іншими і розглядається як надбудова над початковою освітою, де учні отримали досвід театралізації у процесі роботи з літературними творами.

Але, на відміну від початкової освіти, театральні практики і пропонувані знання зі сфери драматургії та театру забезпечують наскрізну роботу з дослідження акторської майстерності, що слугує дієвою основою для молодших підлітків в опануванні живих інструментів удосконалення власного мовлення, комунікативної гнучкості та психофізичної виразності.

Усі розділи модельної навчальної програми серед видів навчальної діяльності, специфічних для них, обов'язково включають такі види діяльності, як вправи на вміння володіти своїм тілом, вправи на увагу, вправи на відтворення та розпізнавання емоцій, вправи на розвиток дикції, вправи на становлення голосу, вправи на розвиток пам'яті, вправи на взаємодію, вправи на розвиток фантазії.

Тематика розділів

у програмі 5 класу

Модельна навчальна програма «Драматургія і театр. 5-6 класи» (міжгалузевий інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (Старагіна І. П., Чужинова І. Ю., Івасюк О. М.).

Мета: ознайомити учнів зі специфікою драматичного театру та творів, призначених для сцени, а також через театральні практики розкрити деякі особливості сценічної творчості актора драматичного театру.

Мистецька освітня галузь

- «Театральне мистецтво серед інших видів мистецтва та немистецьких дисциплін»;
- «Театр - місце зустрічі актора і глядача»;
- «Театральна вистава: від ідеї до втілення»;
- «Акторська майстерність»;
- «Складові драматичного твору»;
- «Створення вистави: етапи втілення»;
- «Взаємодія актора із глядачем: як подолати страх публічного виступу»;
- «Шлях до визнання: від натхнення до практичних дій»;
- «Формування здатності оцінити створену виставу».

Додаток до інформаційно-методичного посібника «Нова українська школа на засадах єдності цінностей, змісту і форми» мистецька освітня галузь, 5 клас.

Метою міжгалузевого інтегрованого курсу «Драматургія і театр» на етапі адаптаційного циклу є:

Модельна навчальна програма «Драматургія і театр. 5-6 класи» (міжгалузевий інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (Старагіна І. П., Чужинова І. Ю., Івасюк О. М.).

Мистецька освітня галузь

- розвиток особистості учня та учениці, їхніх мовних, читацьких та комунікативних здібностей;
- здатності сприймати театр як специфічний мистецький простір для здобуття досвіду рефлексій та інтерпретацій;
- досліджувати форму та зміст сценічної творчості; проявляти емоційний інтелект, творче мислення, ініціативність, самосвідомість й самоефективність, уміння комунікувати з іншими, долати бар'єри, пов'язані з неоднозначністю, невизначеністю та ризиками, співпрацювати з іншими особами;
- бути залученим до культурних процесів в Україні.

Додаток до інформаційно-методичного посібника «Нова українська школа на засадах єдності цінностей, змісту і форми» мистецька освітня галузь, 5 клас.

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу Нової української школи

Ураховуючи, що в 6 класі практикоорієнтовані завдання курсу виводять учнів у площину різних видів театру (**театр ляльок, естрада, мюзикл, драматичний театр, фізичний театр тощо**) на відміну від 5 класу, де увага прикута до драматичного театру, дотримання принципів драматургії стає для учнів усвідомленою необхідністю для створення вистави.

У кожному навчальному році виокремлюється **9 тематичних розділів**, які логічно пов'язані між собою. Для кожного з років навчання наявна певна змістова специфіка.

Тематика розділів у програмі 5 класу зумовлена метою ознайомити учнів зі специфікою драматичного театру та творів, призначених для сцени, а також через театральні практики розкрити деякі особливості сценічної творчості актора драматичного театру

Тематика розділів програми 6 класу дозволяє розширити уявлення учнів про театр, ознайомитися з різними видами театру і через театральні практики відрефлексувати власний творчий потенціал.

У межах кожного тематичного розділу програма передбачає театральні практики (**рольові ігри, імпровізація, інсценізація тощо**), які описані в орієнтовних видах навчальної діяльності. При цьому кожного року до Міжнародного дня театру учнівський колектив створює «виставу року».

Для 5 класу – це вистава за п'єсою, у підготовці якої беруть участь учні всього класу. У 6 класі – це декілька вистав за вибором учнів (театр ляльок, естрада, мюзикл, драматичний театр, фізичний театр тощо), у підготовці кожної з яких бере участь певна група учнів.

Головними завданнями міжгалузевого інтегрованого курсу на етапі адаптаційного циклу є:

Мистецька освітня галузь

- виховувати стійку мотивацію до сценічної творчості та прагнення вдосконалювати своє мовлення та психофізичну виразність;
- сприяти індивідуальному самовияву учнів та взаємодії між ними через театральні практики;
- досліджувати експресію як інструмент акторської майстерності;
- формувати вміння сприймати та продукувати твори драматургії;
- забезпечити отримання досвіду колективної творчості з втілення;
- літературного твору на сцені;
- формувати гуманістичний світогляд, систему загальнолюдських,
- національних, особистісних ціннісних орієнтирів і життєвих практик, збагачувати духовний світ через естетичне сприймання художніх творів та творів мистецтва.

Додаток до інформаційно-методичного посібника
«Нова українська школа на засадах єдності цінностей, змісту і форми»: мистецька освітня галузь, 6 клас.

Тематика розділів у програмі 6 класу

Мистецька освітня галузь

МЕТА: розширити уявлення учнів про театр, ознайомитися з різними видами театру і через театральні практики відрефлексувати власний творчий потенціал.

- «Театр та його різновиди»;
- «Вибір театральної форми»;
- «Складові акторської майстерності»;
- «Характер персонажа та сценічний образ»,
«Проєктування вистави»;
- «Вибір та постановка вистави»;
- «Художній та музичний виміри вистави»;
- «Моновистава як особлива форма»;
- «Уявлення про театральну критику».

Додаток до інформаційно-методичного посібника
«Нова українська школа на засадах єдності цінностей, змісту і форми»: мистецька освітня галузь, 6 клас.

Мистецька освітня галузь

Витяг з ресурсу [«Навчально-методична скарбниця. НУШ 5-6 класи» \(Мистецька освітня галузь - МІО\)](#)

Моделйна навчальна програма	Навчально-методичне забезпечення
Моделйна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л. Г.).	"Мистецтво" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л.Г., Федун С.І., Чорний О.В.)
Моделйна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л. М., Просіна О. В.).	"Мистецтво" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л.М.) "Мистецтво" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гайдамака О.В., Лемешева Н.А.) "Мистецтво" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Аристова Л.С., Чен Н.В.) "Мистецтво" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Рубля Т.С., Мед І.Л., Наземнова Т.О., Щеглова Т.Л.) Аудіо та відео до підручника; Аудіо та відео матеріали до підручника; Навчальні відео з образотворчої діяльності; Нотний додаток до підручника; Календарно-тематичне планування (авт. О. Гайдамака, Н. Лемешева).
Моделйна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Івасюк О. М., Комаровська О. А., Кізілова Г. О., Лемешева Н. А., Лобова О. В., Назар Л. Й., Чужинова І. Ю, Шулько О. А.).	Календарно-тематичне планування (авт. Кізілова Г.О., Гринишина Л.М.) "Мистецтво" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт Кізілова Г.О., Гринишина Л.М.)

Рекомендуємо для використання в роботі і ресурс [«Навчально-методична скарбниця. НУШ 5-6 класи» \(Мистецька освітня галузь - МІО\)](#), що містить модельні навчальні програми, підручники і посібники для 5 класу закладів загальної середньої освіти, що мають відповідні грифи Міністерства освіти і науки України

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу Нової української школи

На офіційному сайті Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» можна ознайомитись із необхідними для роботи у 5 класах НУШ матеріалами:

[Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти](#)

["Мистецтво" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти \(авт. Масол Л.М.\)](#)

Модельні навчальні програми для 5-9 класів Нової української школи

[Онлайн-презентація авторських концепцій підручників «Мистецтво» \(5 клас\) для ЗЗСО 21.02.2022](#)

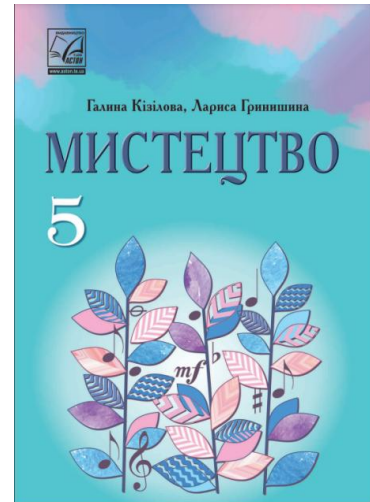
[Ресурс «Навчально-методична скарбниця. НУШ 5-6 класи»](#)

["Мистецтво" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти \(авт.Гайдамака О.В., Лемешева Н.А.\)](#)

Мистецька освітня галузь

["Мистецтво" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти \(авт. Аристова Л.С., Чен Н.В.\)](#)

["Мистецтво" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти \(авт. Кізілова Г.О., Гринишина Л.М.\)](#)

["Мистецтво" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти \(авт Рубля Т.Є., Мед І.Л., Наземнова Т.О., Щеглова Т.Л.\)](#)

Модельна навчальна програма «Музичне мистецтво. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ержейбет Фрінг, Діана Антал, Людвіг Гейдер, Юліанна Кіш, Лілія Корнейчук, Єлизавета Ференц).

["Мистецтво" підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти \(авт. Кондратова Л.Г., Федун С.І., Чорний О.В.\)](#)

[Модельні програми. Тематичний розподіл навчального змісту](#)

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу Нової української школи

освіти (авт. Івасюк О. М., Комаровська О. А., Кізілова Г. О., Лемешева Н. А., Лобова О. В., Назар Л. Й., Чужинова І. Ю., Шулько О. А.). [Електронний ресурс]. URL: <https://drive.google.com/file/d/1Prhqk11XDJri4ZtXANe2Za59HUoyMhFo/view>

Використані джерела

1. Державний стандарт базової середньої освіти від 30 вересня 2020 р. No 898 [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n162>
2. Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Комаровська О. А., Лемешева Н. А.) [Електронний ресурс]. URL: <https://drive.google.com/file/d/11rDG0XrahXJjmh2TFVvU1agv6Ko0Wex17/view>
3. Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Кондратова Л. Г.). [Електронний ресурс]. URL: https://drive.google.com/file/d/1sQMkamUN1fNWR3TPp5mPjAWF0oeBjK_/view
4. Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л. М., Просіна О. В.). [Електронний ресурс]. URL: <https://drive.google.com/file/d/1MuHajU0pMiPnv7INWRvu8rrXoMYz6D7H/view>
5. Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Івасюк О. М., Комаровська О. А., Кізілова Г. О., Лемешева Н. А., Лобова О. В., Назар Л. Й., Чужинова І. Ю., Шулько О. А.). [Електронний ресурс]. URL: <https://drive.google.com/file/d/1Prhqk11XDJri4ZtXANe2Za59HUoyMhFo/view>
6. Модельна навчальна програма «Драматургія і театр. 5-6 класи» (міжгалузевий інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (Старагіна І. П., Чужинова І. Ю., Івасюк О. М.). [Електронний ресурс]. URL: https://drive.google.com/file/d/1B32UKcsnR2u8wdp_jUcRdrkN9z5185Ev/view
7. Нова українська школа: концептуальні засади реформування нової української школи [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>